

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobce: **TERMO Děčín a.s.**, se sídlem Děčín III, Oblouková 25, zast. Mgr. Vlastimilem Škodou, advokátem, AK Děčín I, Řetězová 2, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Jihlava, Masarykovo nám. 91/5, o žalobě proti rozhodnutí Státní energetické inspekce, ústředního inspektorátu ze dne 21.6.2006, č.j.: 042301605/198/06/90.120/Če,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Státní energetické inspekce, ústředního inspektorátu ze dne 21.6.2006 č.j.: 042301605/198/06/90.120/Če se z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 7.808,- Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Vlastimila Škody, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Státní energetické inspekce, územního inspektorátu pro Ústecký kraj, č.j. 042301605/668/06/42.104/Ma ze dne 2.5.2006 o uložení pokuty podle ust. § 17 odst. 1 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“) ve výši 500.000,- Kč za porušení cenových předpisů, konkrétně § 15 odst. 1 písm. c) zákona o cenách, kterého se žalobce dopustil tím, že v rozporu s podmínkami stanovenými pro věcné usměrňování cen podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách uplatnil ve výsledné kalkulaci ceny tepelné energie za rok 2004 pro centralizované zásobování teplem ekonomicky neoprávněný náklad ve výši

1.308.059,- Kč, jako rozdíl mezi poplatkem za odběr podzemní vody ve výši 2.028.966,- Kč a tržbami za prodej pitné vody ve výši 720.907,- Kč.

Žalobce v žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť žalovaný vycházel z nesprávného výkladu pojmu „palivo“ v cenovém rozhodnutí ERÚ č. 21/2003 stanovící ve své příloze č. 1 výčet ekonomicky oprávněných nákladů, konkrétně v odst. 1 písm. a) i palivo. Nezahrnutí termálních vod pod pojem palivo je dle žalobce výkladem nepřipustně zužujícím, odporujícím smyslu předpisu, a tedy nezákonným, nadto se žalovaný nevypořádal s argumentací žalobce vysvětlující, proč termální vodu lze pod pojem palivo podřadit. Neuvádí-li cenové rozhodnutí č. 21/2003 taxativně výčet paliv, umožňuje pod tento pojem zahrnout i paliva v cenovém rozhodnutí výslovně neuvedená. Žalobce svůj výklad opírá i o ustanovení zákona č. 180/2005 Sb. a domnívá se, že pojem palivo lze chápat ve smyslu „zdroje tepelné energie“. Současně je názoru, že termální voda je netradičním palivem, které je zdrojem energie pro další využití. Náklad, který žalovaný považuje za neoprávněný, vynaložil žalobce v důsledku rozhodnutí České inspekce životního prostředí o stanovení poplatku za odběr vody, které bylo později zrušeno. Žalobce čerpal vodu za účelem získání tepelné energie, pouze cca 22% následně prodal jako vodu pitnou. Nelze pak považovat za správný závěr žalovaného, že poplatek za odběr vody byl nákladem vynaloženým na získání vody pitné. Bez uhrazení poplatku za odběr vody by žalobce nemohl vodu odebírat a získávat z ní tepelnou energii, jde tedy o ekonomicky oprávněným náklad ve smyslu § 2 odst. 2 písm. a) vyhl. 580/1990 Sb., který za ekonomicky oprávněné náklady považuje i technologicky nezbytné ostatní přímé a nepřímé náklady. Žalobce tvrdil, že nemohl nabýt neoprávněný majetkový prospěch, když poplatek podle v té době známých skutečností patřil do věcně oprávněných nákladů ceny tepla a na účet Finančního úřadu v Děčíně byly zaplacený úhrady ve výši poplatku zahrnutého do ceny tepla. Žalobce rovněž uvedl, že poplatek roku 2004 byl v souladu s českými standardy zaúčtován mínusem do příslušné položky nákladů hospodářského roku 2004/2005 bezodkladně po vrácení zaplaceného poplatku ze strany státního orgánu. O hodnotu vráceného poplatku byly i nižší věcně oprávněné náklady výsledné kalkulace roku 2005.

Žalovaný se ve svém vyjádření k žalobě zabýval jednotlivými žalobními námitkami žalobce, zejména uvedl, že žalobce nesprávně zaměňuje pojem „palivo“ a „zdroj tepelné energie“ a trval na svém názoru, že termální voda je toliko nosičem geotermální energie, jejíž přeměnou lze získat tepelnou energii, přičemž použitým palivem pro pohon tepelných čerpadel je elektrická energie. Chybu žalobce spatřuje žalovaný v tom, že sám žalobce označil účel odebírání vody z převážné části pro zásobování pitnou vodou, ve zbytku pak k ostatním účelům, proto také došlo k vyměření poplatku za odběr. V případě, kdy by žalobce jako účel uvedl získávání tepelné energie, odběr vody by poplatkové povinnosti nepodléhal. Žalovaný je názoru, že žalobce chybně vyložil cenové předpisy a zaměnil ekonomickou oprávněnost nákladů ve výsledné ceně tepelné energie s oprávněností účtování podle českých účetních standardů. Dále uvedl, že žalobce měl po vrácení poplatku provést opravu výsledné kalkulace ceny tepelné energie za rok 2004 odečtením neoprávněného nákladu, snížením ceny a přeplatky vrátit odběratelům (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 6 A 37/2000 – 57 ze dne 22.1.2004). Je názoru, že ani z hlediska účtování mu v tomto postupu nic nebránilo, existoval-li dobropis obsahující předepsané náležitosti účetního dokladu. Navrhl žalobu zamítnout.

V replice žalobce uvedl, že má za to, že se žalovaný s námitkami dostatečně nevypořádal a že rozhodnutí není založeno na řádně zjištěném skutkovém stavu. Polemizuje s výkladem povahy termální vody, tvrdí-li žalovaný, že termální voda má povahu pouze

nosiče, pak zdůrazňuje, že zákon takový pojem vůbec nezná. Dále nesouhlasí s názorem žalovaného, že palivem ve smyslu cenového rozhodnutí byla elektrická energie pro pohon tepelných čerpadel, neboť náklad za toto použití elektrická energie vůbec nespadá pod odst. 1 písm. a) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí ERÚ č. 21/2003, nýbrž pod písm. f) (elektrina při výrobě a rozvodu tepelné energie). K označení účelu odběru podzemní vody v přípisu Finančnímu úřadu v Děčíně pak žalobce zdůrazňuje, že neexistovala právně jiná možnost klasifikace než k účelu „pitná voda“ nebo pro „ostatní užití“. Z projektové dokumentace k teplárně, z kolaudačního rozhodnutí, z povolení k odběru podzemní vody i z provozní dokumentace je zřejmé, že žalobce podzemní vodu odebíral za účelem získání tepelné energie, a žalobce také ve skutečnosti odebranou vodu za tímto účelem používal. Byl-li povinen za odběr vody uhradit poplatek, musí jít o oprávněný náklad na výrobu tepelné energie. Žalobce přitom nesplňoval podmínky pro to, aby poplatek nebyl povinen hradit, když odebranou vodu následně zpět nevypouštěl. Domnívá se dále, že výsledná kalkulace ceny tepla v roce 2004 byla podle tehdy dostupných informací a podkladů vypočtena správně a žalobce nemůže nést odpovědnost za to, že rozhodnutí České inspekce životního prostředí o uložení povinnosti zaplatit poplatek za odběr podzemní vody bylo ve stanovení výše poplatku později změněno na stanovení poplatku nižšího. Žalobce také tvrdí, že žalovaný při svém rozhodování nevzal do úvahy zohlednění vráceného poplatku ve výsledné kalkulaci cen tepla roku 2005 a tedy že v žádném případě nemohlo dojít k obohacení žalobce. Žalovaným uváděné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 6 A 37/2000 – 57 pak považuje za nerelevantní v projednávaném případě.

Z obsahu správního spisu soud zjistil následující právně významné skutečnosti:

Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Ústecký kraj, uložila žalobci pokutu ve výši 500.000,- Kč poté, co při kontrole dodržování cenových předpisů zahájené dne 20.9.2005 zjistila nesprávné vypočítání nákladů ve výsledné kalkulaci ceny tepelné energie za rok 2004, konkrétně neoprávněné započítání poplatku za odebrané množství podzemní vody ve smyslu § 88 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), když podle přílohy č. 2 tohoto zákona je zpoplatněn odběr podzemní vody pro účely zásobování pitnou vodou v sazbě 2 Kč/m³ a odběr pro ostatní užití v sazbě 3 Kč/m³. Žalobce poplatek za skutečně odebranou vodu ve výši 2.028.966,- Kč ponížil o příjem za prodanou pitnou vodu (720.907,- Kč) a zbytek ve výši 1.308.059,- Kč zahrnul do nákladů a zohlednil při kalkulaci ceny tepelné energie. V rozhodnutí o udělení pokuty správní orgán I. stupně uvedl, že poplatek nelze posoudit jako ekonomicky oprávněný náklad, neboť podle vodního zákona se za čerpání podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie poplatek neplatí. Nesprávným postupem žalobce při kalkulaci nákladů tak došlo k překročení maximální přípustné průměrné ceny tepelné energie podle cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 21/2003 (o 2,85 Kč/GJ vč. DPH), čímž došlo k porušení § 15 odst. 1 písm. c) zákona o cenách. Neoprávněně získaný majetkový prospěch byl vypočten jako rozdíl mezi souhrnem cen skutečně zaplacených kupujícími v roce 2004 a souhrnem cen, které měl žalobce maximálně účtovat dle cenového rozhodnutí. Výše neoprávněného majetkového prospěchu tak byla vypočtena ve výši 540.121,- Kč. S námitkami žalobce se Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Ústecký kraj, v odůvodnění rozhodnutí vypořádala – vysvětlila, proč nemůže jít o ekonomicky oprávněný náklad – zejména proto, že za čerpání podzemních vod za účelem získání tepelné energie se poplatek neplatí a nelze v rámci tvorby ceny tepelné energie dotovat odebírání vody pro zásobování pitnou vodou, tento náklad měl být zohledněn při tvorbě ceny pitné vody.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém uvedl obdobné námitky jako později v žalobě. Odvolání žalovaný zamítl, přitom argumentoval obdobně jako prvoinstanční správní orgán, výslovně pak uvedl, že je mu známo, že do věcně usměrňované ceny tepelné energie za rok 2004 neoprávněně zahrnutý poplatek byl v roce následujícím z ceny tepelné energie odečten. Současně však zdůraznil, že poplatek byl žalobci vrácen již v červnu 2005 (kontrola byla zahájena až 20.9.2005) a žalobci nic nebránilo jednat tak, aby bylo možno zohlednit § 8 odst. 9 vyhl. č. 580/1990 Sb., který stanoví, že neoprávněně získaný majetkový prospěch, který prodávající nebo kupující sám zjistí a prokáže, že byl bezodkladně před zahájením kontroly vrácen tomu, na jehož úkor byl získán, se nezapočítává do úhrnu pro výpočet pokuty. To však žalobce neučinil. Žalovaný v jednání žalobce neshledal znaky jednání v dobré víře. Uplatněný poplatek zahrnutý do věcně usměrňované ceny tepelné energie do ní dle platných předpisů nepřísluší. O povinnosti platit poplatek za skutečně odebranou podzemní vodu pro zásobování pitnou vodou rozhodla ČIŽP. Ta však není ze zákona č. 265/1991 Sb. cenovým orgánem v oblasti energetiky a její rozhodnutí o povinnosti platit předmětný poplatek nelze podle žalovaného považovat za souhlas kompetentního správního orgánu s jeho zahrnutím do věcně usměrňované ceny tepelné energie. Česká inspekce životního prostředí poplatek vyměřila na základě svých oprávnění za odběr pozemní vody pro jiné účely než získání tepelné energie. Žalobce podle žalovaného tedy nemohl předpokládat, že náleží jako ekonomicky oprávněný náklad do věcně usměrňované ceny tepelné energie. Podle žalovaného žalobce v roce 2004 nerespektoval cenovými orgány stanovený postup při tvorbě věcně usměrňované ceny tepla nebo její kalkulaci podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách a tím naplnil ust. § 15 odst. 1 písm. c) cit. zákona, za které podle § 17 odst. 1 písm. b) téhož zákona byla podle žalovaného v souladu se zákonem uložena pokuta.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 24.6.2009, č.j. 8Ca 194/2006-45 byla žaloba zamítnuta. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, o níž rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31.3.2010, č.j. 8Afs 75/2009-70 tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24.6.2009, č.j. 8Ca 194/2006-45 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§110 odst. 3 s.ř.s.) dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle přílohy č. 1 odst. 1 písm. a) cenového rozhodnutí ERÚ č. 21/2003 k cenám tepelné energie pro rok 2004 proměnné ekonomicky oprávněné náklady ve věcně usměrňované ceně tepelné energie proměnné ekonomicky oprávněné náklady v ceně tepelné energie při bezpečné, hospodárné a spolehlivé výrobě a rozvodu tepelné energie, jejichž výše je přímo závislá na množství dodávané tepelné energie, pro účely regulace ceny tepelné energie představují: palivo (uhlí, koks, zemní plyn, topný olej, biomasa, elektřina a jiné).

Podle přílohy č. 1 odst. 2 cenového rozhodnutí ERÚ č. 21/2003 k cenám tepelné energie pro rok 2004 jsou stálými ekonomickými oprávněnými náklady v ceně tepelné energie ostatní náklady vedle nákladů vymezených v odst. 1, které souvisejí s výrobou a rozvodem tepelné energie.

Podle § 2 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 580/1990 Sb. se pro účely regulace cen pomocí úředně stanovených cen nebo věcného usměrňování cen za ekonomicky oprávněné náklady

považují náklady pořízení odpovídajícího množství přímého materiálu, mzdové a ostatní osobní náklady, technologicky nezbytné ostatní přímé a nepřímé náklady a náklady oběhu; při posuzování ekonomicky oprávněných nákladů se vychází z dlouhodobě obvyklé úrovně těchto nákladů v obdobných ekonomických činnostech s přihlédnutím k zvláštnostem daného zboží.

Podle § 8 odst. 1 vyhl. č. 580/1990 Sb. majetkový prospěch neoprávněně získaný porušením cenových předpisů (dále jen "neoprávněně získaný majetkový prospěch") prodávajícího se pro určení výše pokuty v případech uvedených v § 15 odst. 1 písm. a) až e) zákona vyčíslí jako rozdíl mezi souhrnem cen skutečně zaplacených kupujícím a souhrnem cen, které měly být maximálně účtovány podle rozhodnutí na základě § 5 odst. 2 a 3 zákona nebo § 6 odst. 1 zákona, nebo které by odpovídaly podmínkám regulace cen.

Podle § 8 odst. 9 vyhl. č. 580/1990 Sb. neoprávněně získaný majetkový prospěch, který prodávající nebo kupující sám zjistí a prokáže, že byl bezodkladně před zahájením kontroly vrácen tomu, na jehož úkor byl získán, se nezapočítává do úhrnu pro výpočet pokuty.

Podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb. věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen. Tyto podmínky jsou závazný postup při tvorbě ceny nebo při její kalkulaci.

Podle § 15 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb. prodávající poruší cenové předpisy, jestliže nerespektuje cenovými orgány stanovený maximální rozsah možného zvýšení cen, maximální podíl promítnutí změny cen určených vstupů nebo závazný postup při tvorbě ceny nebo při její kalkulaci podle § 6, nejde-li o prodej ve lhůtě uvedené v § 7 odst. 1.

Podle § 17 odst. 1 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb. pokud cenové kontrolní orgány zjistí, že došlo k porušení cenových předpisů podle § 15, uloží prodávajícímu nebo kupujícímu pokutu do výše 1 000 000 Kč, a to v případě, nedosáhne-li výše neoprávněně získaného majetkového prospěchu 1 000 000 Kč, nebo nelze-li neoprávněně získaný majetkový prospěch vyčíslit, nebo jestliže neoprávněně získaný majetkový prospěch nevznikl.

Jak bylo Nejvyšším správním soudem v odůvodnění výše uvedeného rozsudku konstatováno, v dané věci je třeba především se zabývat tím, zda může být podzemní voda využívaná pro účely získávání tepelné energie považována za palivo ve smyslu přílohy č. 1 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 21/2003 ze dne 25.9.2003.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku podotkl, „že palivem se v obecném smyslu rozumí látka, která je způsobilá za vhodných podmínek začít a udržet proces spalování. Stěžovateli lze přisvědčit v tom směru, že vymezení pojmu palivo není přílohou cenového rozhodnutí zúženo pouze na látky skládající se z částic, tj. molekul, atomů a iontů, resp. na paliva, jak jsou jako taková tradičně chápána. Výslovné zahrnutí elektřiny do demonstrativního výčtu paliv v předmětném ustanovení přílohy č. 1 cenového rozhodnutí totiž vede k závěru, že palivem se pro účely regulace ceny tepla rozumí jakýkoliv potenciální nosič energie, event. přímo tato energie, má-li tepelný potenciál. Podzemní voda je v tomto případě nepochybně nosičem tepelné energie. Je-li využívána pro získávání tepla, lze ji pro tyto účely považovat za palivo ve smyslu cenového rozhodnutí. Opačný výklad by vedl k neodůvodněným rozdílům mezi dodavateli a *de facto* by diskriminoval dodavatele tepla získávaného z podzemní vody oproti dodavatelům tepla získaného prostřednictvím spalování paliv v klasickém slova smyslu.

S ohledem na shora přijatý závěr je třeba uvést, že byly-li by s pořízením podzemní vody spojeny pro dodavatele tepla nějaké náklady, jednalo by se o náklady na palivo a jako takové by bylo možné je pro účely kalkulace ceny tepla považovat za ekonomicky oprávněné náklady. Nad rámec uvedeného je nutno dodat, že ani opačný výklad pojmu palivo ve vztahu k geotermální vodě by *ipso facto* nevedl k tomu, že by náklady na pořízení této vody nebylo možno posoudit jako ekonomicky oprávněné náklady, a to podle § 2 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 580/1990 Sb. nebo podle odst. 2 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí.“

K otázce zpoplatnění odběru podzemní vody pro účely tvorby tepla Nejvyšší správní soud poukázal na § 88 zákona č. 254/2001 Sb., kde v odst. 2, ve znění účinném ode dne 23.1.2004, je uvedeno, že odběry podzemní vody povolené k účelu získání tepelné energie zpoplatněny nejsou. Ve znění účinném do 22.1.2004 přitom dle § 88 odst. 5 ve spojení s § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 254/2001 Sb. odběry podzemní vody povolené k účel získání tepelné energie zpoplatněny nebyly za podmínky, že docházelo k následnému vypouštění čerpané podzemní vody.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že „V posuzované věci vyměřila Česká inspekce životního prostředí stěžovateli poplatkovým výměrem ze dne 10. 3. 2005, čj. 4/OV/436/05/Rc, poplatek za skutečně odebrané množství podzemní vody ve výši 2 028 966 Kč, přestože stěžovatel v poplatkovém přiznání ze dne 19. 1. 2005 uvedl, že mu byl vodoprávním úřadem z předmětných vrtů povolen odběr podzemní vody k účelu získání tepelné energie. Poplatkový výměr byl následně k odvolání stěžovatele změněn rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 23. 5. 2005, čj. 530/490UL/372/05/Se, tak, že poplatek byl stanoven ve výši 178 070 Kč. V odůvodnění tohoto rozhodnutí ministerstvo uvedlo, že stěžovatel disponoval povoleními k odběru podzemní vody z vodních zdrojů pro účely energetického využití. S odkazem na § 88 zákona o vodách pak konstatovalo, že podle znění účinného od 23. 1. 2004 nebyl stěžovatel povinen za odběr podzemní vody poplatek platit. Ministerstvem stanovená výše poplatku tak odpovídá poplatku za odběr podzemní vody v období 1. 1. 2004 – 22. 1. 2004, tj. v období před novelizací zákona o vodách. Se shodným odůvodněním ministerstvo zrušilo i rozhodnutí České inspekce životního prostředí o stanovení záloh na poplatek za odběr podzemní vody pro rok 2005.

Stěžovateli lze přisvědčit, že ministerstvo nerozhodovalo o poplatku za odběr podzemní vody pro zásobování pitnou vodou či pro ostatní užití, ale o poplatku za odběr podzemní vody pro účely získání tepelné energie. Na tomto závěru nemůže nic změnit skutečnost, že stěžovatel ve formulářích poplatkového přiznání vykázal čerpanou podzemní vodu jako vodu pro zásobování pitnou vodou či ostatní užití, když současně v průvodním dopise jednoznačně poukázal na to, že podzemní vodu čerpá pro účely získání tepelné energie. Ministerstvo v závěru odůvodnění rozhodnutí uvedlo, že „*odvolací orgán...nemohl souhlasit s názorem České inspekce životního prostředí, který uvedla ve svém postoupení, že s odebranými podzemními vodami je dále nakládáno jako s vodami, na které se zpoplatnění z výše citovaného zákona vztahuje*“. Z výše uvedeného zřetelně vyplývá, že ministerstvo svým rozhodnutím potvrdilo, že byl-li stěžovateli povolen odběr podzemní vody k účelům získání tepelné energie, nevzniká mu od 23. 1. 2004 v souvislosti s odběrem této podzemní vody poplatková povinnost, přestože malou část takto využitě vody následně dále vodohospodářsky využíval a prodával jako vodu pitnou, přičemž více než tři čtvrtiny objemu takto čerpané vody vypouštěl zpět do povrchových vod. Stěžovatel byl (jak z rozhodnutí také plyne) poplatek za odběr podzemní vody povinen platit pouze do 22. 1. 2004.

S ohledem na presumpci správnosti pravomocného rozhodnutí ministerstva, proti kterému stěžovatel nebrojil správní žalobou, Nejvyšší správní soud konstatuje, že nebylo rozumného důvodu, proč stěžovateli se zřetelem ke shora uvedenému výkladu bránit

v zahrnutí částky 178 070 Kč jako nákladu na pořízení podzemní vody pro účely získávání tepelné energie do ekonomicky oprávněných nákladů pro kalkulaci ceny tepla v roce 2004 za situace, kdy se jednalo o účelně vynaložený náklad na odběr podzemní vody s cílem využít ji pro získávání tepelné energie. V části odpovídající této částce tak stěžovatel postupoval nejen zcela ekonomicky předvídatelně a odůvodněně, ale i v intencích právní regulace věcného usměrňování ceny tepla. Potvrdil-li navíc příslušný správní orgán svým pravomocným rozhodnutím, že stěžovatel byl za odběr podzemní vody do 22. 1. 2004 povinen uhradit poplatek ve výši 178 070 Kč, nelze zahrnutí této částky do ekonomicky oprávněných nákladů pro účely kalkulace ceny tepla postihnout jako správní delikt stěžovatele podle § 15 odst. 1 písm. c) zákona o cenách. V tomto ohledu tedy neobstojí právní závěry městského soudu, ani závěry žalované. Pouze pro úplnost je vhodné dodat, že tato skutečnost má v neposlední řadě vliv i na závěry správních orgánů vztahující se k výši neoprávněně získaného majetkového prospěchu.“

Ohledně původně žalobcem uhrazeného a jemu následně vráceného poplatku za odběr podzemní vody za období od 23.1.2004, žalobce namítal, že jednal v dobré víře, když náklad, o kterém nebylo jisté, zda ho v konečném důsledku bude muset nést, zahrnul do ekonomicky oprávněných nákladů, a následně po jeho vrácení v důsledku rozhodnutí ministerstva o příslušnou částku snížil náklady pro kalkulaci ceny tepla za rok 2005.

Pojem dobré víry je významově obtížně uchopitelný, ambivalentní; dobrou víru lze vnímat v mravním významu či jako psychologickou kategorii. V mravním významu je dobrá víra chápána jako protiklad autonomie vůle spjatý s římskoprávní *aequitas*, tedy jako jakási obecně uznávaná hranice jinak právem neomezeného jednání subjektů práva. Tento model převažuje v evropských právních rádech, jakož i v právu Evropských společenství. Dobrá víra jako psychologická kategorie vyjadřuje nezaviněnou nevědomost o zpravidla vadných souvislostech postupu účastníka právního vztahu; v tomto smyslu vnímá dobrou víru např. český občanský zákoník (bližší srov. Hurdík, J.: Dobrá víra. Právník č. 5, 2007 str. 565 –573). Psychologický pohled na dobrou víru zaujímají i české civilní soudy, zmínit lze např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 1999, sp. zn. 21 Cdo 1465/98 (týkající se ochrany majetku nabytého od nepravého dědice), publikovaný v časopise Soudní judikatura č. 56/1999, str. 211, podle něž je dobrá víra „vnitřní přesvědčení nabyvatele, že nejedná protiprávně. Jde tedy o psychický stav, o vnitřní přesvědčení subjektu, které samo o sobě nemůže být předmětem dokazování. Předmětem dokazování mohou být skutečnosti vnějšího světa, jejichž prostřednictvím se vnitřní přesvědčení projevuje navenek, tedy okolnosti, z nichž lze dovodit přesvědčení nabyvatele o dobré víře“.

Jak bylo výše uvedeno již Nejvyšším správním soudem v dané věci vyměřila Česká inspekce životního prostředí žalobci poplatkovým výměrem ze dne 10.3.2005, čj. 4/OV/436/05/Rc, poplatek za skutečně odebrané množství podzemní vody ve výši 2.028.966,- Kč, přestože žalobce v poplatkovém přiznání ze dne 19.1.2005 uvedl, že mu byl vodoprávním úřadem z předmětných vrtů povolen odběr podzemní vody k účelu získání tepelné energie. Poplatkový výměr byl následně k odvolání žalobce změněn rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 23.5.2005, čj. 530/490UL/372/05/Se, tak, že poplatek byl stanoven ve výši 178.070,- Kč. V odůvodnění tohoto rozhodnutí ministerstvo uvedlo, že žalobce disponoval povoleními k odběru podzemní vody z vodních zdrojů pro účely energetického využití. S odkazem na § 88 zákona č. 254/2001 Sb. pak konstatovalo, že podle znění účinného od 23.1.2004 nebyl žalobce povinen za odběr podzemní vody poplatek platit. Ministerstvem stanovená výše poplatku tak odpovídá poplatku za odběr podzemní vody v období 1.1.2004 – 22.1.2004, tj. v období před novelizací zákona o vodách. Se shodným odůvodněním

ministerstvo zrušilo i rozhodnutí České inspekce životního prostředí o stanovení záloh na poplatky za odběr podzemní vody pro rok 2005. Žalobce zahrnul do kalkulace v čase zpracování v lednu 2005 náklady na poplatek za odběr podzemní vody, tedy v době, kdy se domníval, že je povinen poplatek za odběr podzemní vody platit, v což jej utvrdil i samotný výše uvedený výměr České inspekce životního prostředí. Teprve až rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 23.5.2005 konstatovalo, že žalobce nebyl povinen za odběr podzemní vody poplatek platit. Městský soud v Praze má za to, že žalobce jednal v dobré víře, když náklad, o kterém nebylo jisté, zda ho v konečném důsledku bude muset nést, zahrnul do ekonomicky oprávněných nákladů. V situaci, kdy se žalobce tedy dle názoru soudu při kalkulaci ceny tepla za rok 2004 legitimně domníval, že bude muset poplatek za odběr podzemní vody určené k získání tepelné energie uhradit i za období po 23.1.2004, nemohl naplnit vzhledem ke shora uvedenému (Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že předmětný poplatek spadá do ekonomicky oprávněných nákladů), znaky skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu zákona o cenách /§ 15 odst. 1 písm. c)/ tím, že zahrnul příslušnou částku do ekonomicky oprávněných nákladů.

Žalobce pak provedl předmětnou kalkulaci tepla za rok 2004 v době, kdy důvodně vycházel z toho, že je povinen poplatek zaplatit a v jaké výši, což bylo potvrzeno poplatkovým výměrem správního orgánu I. stupně (České inspekce životního prostředí) ze dne 10.3.2005, č.j. 4/OV/436/05/Rc. V době kalkulace ceny tepla nemohl oprávněně žalobce vědět, že odvolací správní orgán (Ministerstvo životního prostředí) předmětný poplatek stanoví vzhledem ke změně právní úpravy (novelizace zákona o vodách) v jiné výši.

Městský soud v Praze vzal v úvahu i skutečnost, že žalobce si zahrnul do kalkulace věcně usměrňované ceny tepelné energie za rok 2004 i poplatek za odebrané množství termální podzemní vody ve výši 1.308.059,- Kč, jako rozdíl mezi poplatkem za odběr podzemní vody 2.028.966,- Kč a tržbami za prodej pitné vody 720.907,- Kč, ačkoli v konečném důsledku činil poplatek pouze 178.070,- Kč (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 23.5.2005, č.j. 530/490UL/372/05/Se). Městský soud vzal také v úvahu skutečnost, že žalobce poplatek za skutečně odebrané množství podzemní vody původně zaplatil ve výši, kterou zakalkuloval do věcně usměrňované ceny. Žalobci tedy původně náklady vznikly, protože poplatek zaplatil, a pokud pak v důsledku rozhodnutí odvolacího správního orgánu (Ministerstva životního prostředí) byly náklady nižší, pouze ve výši 178.070,- Kč, tak žalobce vzniklou situaci vyřešil tím, že o příslušnou částku snížil náklady pro kalkulaci ceny tepla za rok 2005. Takže ani zde soud odpovědnost žalobce za správní delikt ve smyslu ust. § 15 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb. neshledal.

Pokud pak jde o otázku, jaký vliv na případnou odpovědnost žalobce má jeho následný postup, kdy reflektoval vrácení zaplaceného poplatku, soud má za to, že vliv na případnou odpovědnost žalobce to nemá žádný, protože existence neoprávněného majetkového prospěchu není obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 15 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb.

S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem soudu nezbylo než napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušit (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení.

Náklady řízení představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč a náklady právního zastoupení žalobce advokátem ve výši 4.800,- Kč, což tvoří 2 úkony právní služby po 2.100,- dle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. a 2 režijní paušály po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. a částka 1.008,- Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Náklady řízení tedy činí celkem 7.808,- Kč, jak je ve výroku rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. října 2014

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová